

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Servii Amicus Fidelis Usque Ad Mortem

Bouchy, Philippe

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Appendix De Sacramento Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54799](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54799)

APPENDIX.

De Sacramento Baptismi.

Quanam materia Baptismi?

Materia remota Baptismi, est aqua naturalis: proxima verò, est externa corporis ablutio; sive fiat ea per immersionem corporis in aquam, sive per infusionem, sive etiam (in necessitate) per asperisionem. Neque tamen omnis aqua, licet vera & naturalis, idonea est ad baptizandum, nisi sacris in fontibus benedicta sit (intellige dum Baptismus in Ecclesia, de more, solemniter celebratur) nam si urgente necessitate aliqua Baptismus, extra Ecclesiam sine ceremoniis moribundo conferratur, quælibet aqua (modo naturalis sit) ad baptizandum idonea erit.

Dicitur, *Naturalis*: ad excludendam cerevisiam, sudorem, lachrymas, salivam; aquam rosaceam, aquam distillatam, aut alium liquorem artificialem specie differentem ab aqua naturali. Vide Martinum Bonacinam to. 1, de Theol. mor. fol. 46.

Potest-

Potestne ad baptizandum alia aqua quàm naturalis adhiberi?

Sunt Authores, benè multi, qui doceant in casu necessitatis, deficiente aqua naturali, artificialem adhiberi posse; qualis est aqua rosacea, vel aqua aliorum florum, sive etiam herbarum & plantarum per stillationem elicità. Ita asserat Joannes Puteanus Sacrae Theologiae Professor Regius, in Academia Tolosana: cui assentitur Joannes Præpositus: uterque in 3, part. D. Thom. q. 66. art. 4.

Ideò autem, in extrema necessitate, liquores illi adhiberi possunt, quod non omninò constet an differant specie ab aqua naturali; & quod Ecclesia hæcenus non defini- verit nullo planè casu ullam aliam aquam à naturali; sufficere ad valorem Baptismi.

An hoc pacto, irreverentia Sacramento non irrogatur? periculo quo irritationis exponitur?

Respondet in simili dubio Sancius
Sacra-

Sacramentum quasi juri suo cedere, nec ægrè ferre se exponi periculo irritationis, ubi de salute proximi spirituali & de majore securitate agitur; Et, quod ubi charitas cum religione concurrit religio haud difficulter charitati cedit: quamquam Baptismatis irritationi cavebitur, si sub conditione, videlicet si materia hæc idonea sit, conferatur, quod omninò faciendum censer Joannes Præpositus, sublatoq; periculo, quaesitaq; diligenter & inventa aqua nõ dubia, Baptismum sub conditione si baptizatus sit superstes, iterandum.

DE FORMA BAPTISMI.

Forma Sacramenti Baptismi sunt hæc verba: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.*

Diligentes esse convenit Pastores, ut intelligant an Obstetrices noverint debitam formam Baptismi proferre, & materiam applicare.

Expedit ut formam linguâ vernaculâ potius proferant quàm Latinâ: Latinam enim cum non intelligant, pronum

prorum magis est ut in ea efferenda errores aliquos admittant. Videndū ne quid addant vel detrahant formæ, Sunt quæ, ex stulta devotione, addunt formæ, Nomen B. Virginis, vel Sanctorum aliquorum, vel omnium, discentes: *le te baptize au nom du Pere, & du Fils, & du S. Esprit, & de la glorieuse Vierge Marie, ou bien: Et du Bien-heureux S. Francois, ou bien: Et de tous les Saints & Bien-heureux.*

Periculosa plenum opus alex! Est non nemo qui audeat asserere ejusmodi additionibus Baptismi formam totam vitari.

Sed credibile est, ejusmodi additiones non idè fieri ut infans baptizetur in nomine aut virtute B. Virginis, sicut baptizatur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, sed ut Baptizato B. Virginis aut Sanctorum patrocinium & intercessio proficit ad gratiam baptismalem conservandam. Sic autem acceptæ conditione

a Jacobus de Graffis in suis dec. aur p. 2. l. 1 c. 3. n. 24. Rubens de Sac. in 4. Sent. dist. 2.

tiones illæ, nihil habent quod formæ perfectioni obsistat. Adde, verba in quibus tota formæ perfectio consistit (nempe, *Ego te baptizo in nomina Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, prius tempore operari effectum suum quam particulæ illæ (*& B. Virginis, & Sanctorum omnium*) addantur, & ideò neque ab eis tolli posse, qualemcumque tandem errorem significant.

SUBJECTUM BAPTISMI.

Subjectum Baptismi est quilibet homo natus, existens in hoc mortalitatis corpore sive sit infans, sive adultus, sive sit vir, sive fœmina *a*

Dicitur *homo natus*, quia non potest baptizari infans in utero matris existens, qui necdum prodiit in lucem: *b* si tamen prodiit aliqua ex parte, baptismus in necessitate administrandus est in qualibet corporis parte, etiam in solo digito, si nequeat

a Bonacina tom. I. fol 57. b Idem tom. I. fol 49.

queat in capite baptizari. Hanc autem doctrinam ita extendunt aliqui ut ad valorem baptismi dicant sufficere si aqua capillos tantum attigerit: *a* quia capilli reputantur tamquam partes hominis; unde illis ablatis homo simpliciter dicitur ablatus. Sicuti moribundus in minima sui corporis parte ablui, siue baptizari potest, ita etiam cum exigua admodum aquæ quantitate. Panormitanus & Innocentius IV. in c. *debitum* de Baptismo, ajunt, quamcumque guttam aquæ ad Baptismi valorem sufficere: quam opinionem etsi aliqui generatim non admittunt, admittunt tamen in favorem moribundorum puerorum, quibus baptizandis, si quantitas major non suppetat, vel unam aquæ guttā sufficere haud gravatè concedunt: *b* Debet autem

gutta

a Sotus in 4. dist. 3. quest. unic. art. 7.

§. 3. Vasquez tom. 2. in 3 p. dis 146.

b Hurtadus de Sacr. Bapt. dist. 1. diff. 6

Præpositus in 3 p. D Thom. quest. 66. art. 8
dub. 3. n. 93.

gutta illa non nihil per corpus, vel per corporis partem defluere; non enim illud ablueret si immobilis permaneret.

An puero moribundo, quando baptizatur, susceptor, siue parrinus debeat adhiberi?

Non est credibile Ecclesiam voluisse obligare parentes ad quærendos parrinos in casu talis necessitatis: unde nullum extat ejus tale præceptum. *a*

Quod si tamen aliquis in ejusmodi baptismo, tenendo infantem Susceptoris munus obeat, non idè Parrinus aut Susceptor efficietur. Susceptio enim est cærimonia ab Ecclesia instituta ad Baptismum solemnem, ac proinde solemnitate deficiente, deficit quoque vera susceptionis ratio. Vide Granadum de Sacram. in 3. p. contr. 4. tra. 2. disp. 5. nu. 4. Sanchez de matrimonio tom. 2. l. 7. disput. 62. n. 15.

DE

a Sotus in 4. dist. 42 q. 1. art. 1. Henr. riques l. 2. c. 18. & alii.

DE BAPTISMI MINISTRO.

Duplex est Baptismi Minister: Minister ex officio sive solemnitatis, & Minister necessitatis. Minister ex officio est Sacerdos. Minister necessitatis est omnis homo habens usum rationis, potensque ac sciens debitam formam proferre & materiam applicare.

Potest ergo fœmina baptizare, ut obstetrices ratione necessitatis; quin & Hæreticus & Paganus, modò intentionem habeant baptizandi, baptizare poterunt a

Advertendum est servari debere ordinem inter Ministros necessitatis, ita ut Diaconus præferatur Subdiacono; Clericus Laico; Vir Fœminæ.

An gravis sit culpa hunc ordinem invertere?

Inter Ministros necessitatis non videtur gravis esse deordinatio, nec proinde gravis culpa si unus alteri præ-

a *Emacinatorum i fol. 55. num. 4.*

præferatur; quandoquidem nulli ex officio, jus competat baptizandi, præterquam Sacerdoti. *a*

Sunt qui doceant Laicum baptizantem præsentem & non contradicente Sacerdote (modò absit contemptus) nõ peccare nisi venialiter. *b*

Inter alios verò necessitatis Ministros Sacerdote inferiores, baptizet ille qui peritior est & expeditior. Si mulier sit peritior & expeditior viro, ut sunt communiter obstetrices, ne quidem venialiter peccabit, si baptizandi partes, præteritis aliis, sibi vindicaverit. *c*

In presenti mortis periculo possent plures simul baptizari.

Ita censet D. Thomas *d* nihil enim

a Scotus in 4 distinct. 4 qu. unic. art. 1. Suarez in 3 p. tom 3 disp. 31. *b* Valentia tom 4. disp. 4 qu. 2. punct 1. Ioann. Suarez in Enchirid. casuum conscientie l. 5. verbo Baptismus. *c* Pitigianus in 4 sent. tom. 1. disp. 6 quest. 1. art. 1. Sylvius in 3 p. quest. 67. art. 3. & alii. *d* In 3 part. qu. 66. art. 5. ad 4.

nim desideratur ad valorem Sacramenti, nec ulla fit ei irreverentia, etiam si non nihil à consueto ritu recedatur, propter extremam baptizandorum necessitatem. Immo est qui existimet, etiam extra casum necessitatis baptizantem plures, mortaliter non peccare, si fiat id citra scandalum; a proferenda autem tunc est forma numero plurali.

Infans moribundus (si ad eum non esset accessus, vel valdè periculosus) aqua ad dispersione baptizari poterit.

Constat enim quamcumque ablu- tionem, siue fiat immersione, siue in- fusione siue asperzione, quantum ex se est, sufficere ad valorem & essen- tiam Baptismi: quia quæcumque ex his est vera ablutio, quæ ver- bis formæ Baptismi significatur. Et verò, satis constat Ecclesiã hoc bap- tizandi modo olim usam esse: nam &

V

S. Lau-

a Sotus in 4. sent. disp. 4. qu. unic. art. 4. §. secundo sequitur.

S. Laurentius aquæ adspersione baptizasse legitur; Et de Apostolis creditur adspersione baptizasse, quando una die quinque millia baptizaverunt, ut dicitur Act. 4.

In praxi tamen, secluso casu necessitatis, servandus est modus in unaquaque Ecclesia, pro tempore, præscriptus & usitatus.

In Ecclesiis ubi mos usitatus est baptizandi per immersionem, in casu necessitatis baptizari poterit per aquæ affusionem: Et ubi trina viget immersio, unica adhiberi poterit cum integra formæ pronuntiatione, a ob moræ periculum, ne infantem prius mori contingat quam tres immersiones fiant.

*Peccantne mortaliter Sacerdotes, vel
Laiici in peccato mortali baptizantes?*

Etsi multos viros doctos videam in ea esse opinionem: *b* magis tamen assen-

a Layman l. 5. tract. 2. c. 4. nu. 4. Zambranu. de Sacra. Bapt. c. 1. dub. 12. num. 9

b Hurtadus de Sacra in genere disput. 4

assentior iis qui contrarium tenent, nempe baptizantes moribundum in peccato mortali, non peccare mortaliter. *a* Et ratio est, quòd ille, qui baptizat in necessitate, non gerit se ut ministrum solemnitatis; unde non debet obligari tam arctè, ut Christi & Ecclesiæ sanctitati conformetur.

Audiendus Petrus de Cabrera: Minister necessitatis, inquit, sive sit Laicus, sive Sacerdos, qui in peccato mortali administrat Sacramentum etiam si videns & sciens faciat, non peccat mortaliter, imò verò neque venialiter, si aliquam habeat reverentiam, & cum aliquo timore & pudore id faciat; & addit argumenta adducta in contrarium, tantum procede-

V 2

diff. 9. Durandus in 4. distinct. 5. quest. 6. Gabriel q. unic. art. 3. disp. 2.

a Cajet Soto, Valent Henricus Suar Et è recentioribus Jacob. Granado de Sacram. in 3. p. contr. 3. tract. 5. disp. 5. n. 6. Prepositus in 3. part. qu. 64. art. 6. dub. 1. Mercerus de Sacram. in 3. part. quest. 64. art. 6. dist. 1.

cedere de Ministro qui ex officio, & cum solemnitate Sacramentum istud administrat. Ita ille de Sacrament. quæst 64 art 6. dis 1. §. 4. n 17

Atque hæc de Baptismo, tribusque aliis Sacramentis in moribus dorum gratiam dicta sufficiant; ne meritò querantur Theologi morales, nos falcem nostram audacter nimis, & largè, alienam in messem immittere.

AM. FID. Quid ais, Philarete? orexim proritasti verius quàm sedasti.

PHIL. Orexim malim quàm nauseam proritasse: quibus hæc non suffecerint, poterunt si volent, & quando volent, ex indicatis Auctoribus altera tanta, & eo plura, mutuari. His interim utere tu, & illud à Domino Deo tibi dictum puta: *Esto*

fidelis usque ad mortem & dabo tibi coronam vitæ. Apoc. 2.

FINIS.

FACUL